

نشست‌ها و همایش‌های آرشیوی

برگزاری چهلمین اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور، همایش دولت الکترونیک و مدیریت اسناد و نمایشگاه اتوماسیون‌های اداری

غلامرضا عزیزی^۱

با عنایت به آنکه دبیرخانه‌ها کانون مکاتبات و اطلاعات دستگاه‌ها در نظام اداری کشور به شمار می‌آیند، تعامل و همکاری مسئولان دبیرخانه‌ها و دست‌اندرکاران راهبردی اسناد کمک شایانی به روان‌سازی مکاتبات، تسهیل تعاملات فراسازمانی، پاسخگویی مناسب، انتقال تجربه‌ها و رفع نیازهای سریع و به هنگام اطلاعاتی وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و در نهایت هدایت اسناد دستگاه‌ها به سازمان اسناد و تشکیل گنجینه عظیم آرشیوی می‌کند. از این رو بود که چند سال پیش اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور شکل گرفت. این اجلاس متشکل از مسئولان دبیرخانه‌ها، مراکز اسناد و بعضاً مسئولان فناوری اطلاعات قوای سه‌گانه، وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها بود که با شعار «به سوی دبیرخانه هوشمند همراه» و به منظور تحقق دولت الکترونیکی در بخش مدیریت مکاتبات و اسناد تشکیل شد و تا پایان سال ۱۳۹۳ موفق شده است که ۳۹ نشست (فصلی) مجمع عمومی در وزارتخانه‌ها، نهادها و سازمان‌های مختلف با حضور دست‌اندرکاران به نحو مطلوب و شایسته برگزار کند. در واقع این اجلاس توانسته است نقش موثری در تعالی و بهبود عملکرد دبیرخانه و اسناد دستگاه‌ها ایفا نماید. با توجه به اهمیت این اجلاس در برنامه‌های راهبردی معاونت اسناد اینجانب در جلسات اجلاس شرکت جسته و پس از چندی به عضویت هیئت رئیسه درآمدم.

در پایان سال ۱۳۹۳، و با کسب اجازه از محضر جناب آقای دکتر صالحی امیری ریاست محترم سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران مقرر گردید، میزبانی چهلمین اجلاس را سازمان متبوع بر عهده گیرد. از سوی دیگر با توجه به آن که مراسم روز اسناد ملی امسال به بزرگداشت این روز اختصاص یافته بود، مقدمات برگزاری همایش دولت الکترونیک

۱. عضو هیئت علمی سازمان
اسناد و کتابخانه ملی ایران و
رئیس پژوهشکده اسناد

و مدیریت اسناد الکترونیکی مقارن با این اجلاس از سال گذشته فراهم شد. همزمان و با دعوت اعضای هیئت رئیسه از آقای بهمن آبادی مقدمات برگزاری نمایشگاه اتوماسیون‌های اداری نیز فراهم شد. نهایتاً در روز چهارشنبه ۳۰ اردیبهشت سال ۱۳۹۴ ساختمان آرشیو ملی شاهد برگزاری سه رویداد همزمان بود.

الف: مراسم چهلمین اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور
چهلمین اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور با شعار «به سوی نظام اداری یکپارچه، هوشمند و همراه» کار خود را شروع کرد.

در ابتدای این نشست غلامرضا عزیزی، رئیس پژوهشکده اسناد و دبیر همایش ضمن خوشامدگویی به مهمانان ضمن ارائه گزارشی از شکل‌گیری اجلاس و اهم اقدامات آن و تشریح برنامه‌های اجلاس چهلم بر این نکته تاکید کرد که شعار اجلاس در ابتدا استفاده از دبیرخانه الکترونیکی بود اما امروز به حول و قوه الهی به سوی نظام اداری یکپارچه، هوشمند و همراه گام برداشته است. وی در بخش دیگری از صحبت‌هایش گفت: کار دیگری که ما در این زمینه انجام دادیم تولید استانداردهای ملی بود که تلاش کردیم این حوزه را نیز فعال کنیم و به استانداردهایی هم رسیدیم. از دیگر فعالیت‌هایی که تاکنون انجام شده، انتشار چهار جلد کتاب در زمینه دبیرخانه الکترونیکی است.

در ادامه این نشست صالحی امیری، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی طی سخنانی ضمن تشکر از آقایان دکتر بانک و دکتر معظم‌زاده تشکر به دلیل همراهی و مساعدت از ابتدای

کار بدون تشریفات و ملاحظات جاری با ایشان، افزود: هنوز اراده ملی برای ساماندهی اسناد شکل نگرفته است. آنچه امروز هست شایسته نظام اسلامی نیست و دلیل عمده و اصلی آن عدم آگاهی و عدم آشنایی با این حوزه است. در نظام اداری؛ ما ارزش دبیرخانه را نمی‌دانیم و این ظلم است. بدون دبیرخانه نمی‌توان شاهد پیشرفت بود. در اینجا عزیرانی در حال کار کردن هستند که دیده نمی‌شوند. این ظلم فاحشی است. پیام این اجلاس این است عزیرانی که در دبیرخانه‌ها کار می‌کنند دیده شوند.

صالحی امیری ادامه داد: در مرکز اسناد، تمام سندهای قاجار به نام اسناد سلطنتی قاجار فهرست‌نویسی شده است. در این اسناد تمام کارهایی را پادشاهان و افراد انجام می‌دادند با دقت و به طور کامل ثبت کردند. اما آیا امروز چنین چیزی هست؟ با اینکه ما امروز امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری داریم اما چنین سندهایی را در نداریم. ما برای بازخوانی مدارک دهه ۷۰ دچار مشکل هستیم، اسنادی که در دهه ۷۰ با نرم‌افزارهایی آن زمان ثبت شده امروز قابل بازیابی نیست.

هم‌چنین دکتر صالحی امیری ضمن اشاره به ارزش سند بر لزوم انتقال کلیه اسناد و مدارک دستگاه‌های اجرایی به آرشیو ملی ایران تاکید کرد و اظهارداشت: انتقال اسناد و مدارک دستگاه‌های اجرایی به آرشیو ملی ضروری است. زیرا اسناد زیادی در معرض نابودی و از بین رفتن است و ما به بسیاری از دستگاه‌ها اعلام کردیم که می‌توانند از آرشیو ملی استفاده کنند. امروز این امکان هست که اسناد، به سازمان اسناد و کتابخانه ملی فرستاده شود تا با دستگاه‌های پیشرفته اسکن شود و سپس یک نسخه رقمی به دستگاه مربوط تحویل داده شود و اصل سند در آرشیو بماند و زمانی که به اصل آن نیاز بود در دسترس قرار گیرد.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی در پایان سخنانش گفت: بسترهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری لازم برای یک اتفاق جدید فراهم شده و معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و فناوری سازمان، پروژه «فهرست‌نویسی اسناد» را تعریف کرده، پس لازم است نیروی انسانی مناسب داشته باشیم که هم باید آموزش ببینند و هم انگیزش داشته باشند.

مرتضی بانک، معاون کل نهاد ریاست جمهوری نیز به عنوان سخنران بعدی اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور در ابتدای سخنانش ضمن تشکر از رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی بابت کارها و طرح‌های استراتژیک گفت: در عصر شتابان اطلاعات گریزی از به کارگیری و همراهی با فناوری‌های نوین در راستای سرعت، سهولت و صرفه‌جویی در منابع و هزینه‌ها نیست. نکته اول اینجاست که چرا ما نسبت به تحول مقاومت می‌کنیم؟ موردی که در کشور ما بیشتر از هر چیزی دیده می‌شود مقاومت در برابر تغییر است. وی ادامه داد: به عنوان مثال طرح‌های بسیاری درباره نحوه مدیریت و مصرف آب ارائه می‌شود اما بی‌توجهی

از کنار آن‌ها می‌گذریم. از علم و دانش روز استفاده می‌کنیم ولی باید به موقع تصمیم درست را بگیریم. ما این قدرت را داریم که وضعیت موجود را اداره کنیم. برنامه‌ریزی باید در لحظه سریع انجام شود ولی ما بیشتر در حال گذراندن شرایط روز هستیم.

معاون کل سرپرست نهاد ریاست جمهوری تصریح کرد: در طرح سامانه سپاد کلیه مکاتبات به صورت ماشینی و الکترونیکی از مبدا تا مقصد پیگیری می‌شود. نمونه دیگری که می‌توان نام برد طرح پیشخوان دولت است که بسیاری از نامه‌ها از این طریق ارسال می‌شود و مراجعات غیرضروری مردم به دستگاه‌ها خیلی کم شده است. وی در پایان سخنانش گفت: ما در نهاد ریاست جمهوری به دنبال استفاده کمتر از کاغذ در مکاتبات اداری هستیم و به دنبال آن هستیم که بتوانیم آن را به صفر برسانیم.

آخرین سخنران بخش اول این مراسم عبدالخلیل معظم‌زاده، معاون پشتیبانی و تحول اداری نهاد ریاست جمهوری در سخنان خود گفت: دبیرخانه کارآمد با افزایش کارآمدی دولت ارتباط تنگاتنگی دارد اما باید ملاحظات دیوان محاسبات کشور در خصوص اسناد دارای بار مالی برطرف و به آن توجه شود.

وی با تأکید بر اینکه دبیرخانه گنجینه دستاوردهای سازمان است، تصریح کرد: دبیرخانه معبر اطلاعات و تصمیمات یک سازمان و پل ارتباطی با درون و برون سازمان است و می‌تواند نقش پیگیری مکاتبات را هم ایفا کنند. انسان می‌تواند با تغییر در ذهنیت خود زندگی را تغییر دهد. نظام اداری ما نیاز به تحول دارد و همین تحول موجب توسعه خواهد شد. دولت الکترونیک هدفش کمک به مردم است.

معظم‌زاده ادامه داد: باید ضعف‌ها و کمبودها را در زمینه‌های مختلف پذیرفت. یکی از ابزارهای مهم دولت الکترونیک این است که قابلیت تحول دارد. دولت الکترونیک موجب بهبود نظام مکاتبات اداری در دستگاه‌ها می‌شود. ضرورت این کار استانداردسازی است.

معظم‌زاده افزود: توانمندسازی از آرمان‌های دبیرخانه الکترونیک است، پس باید نظام اداری الکترونیک را شناخت، صراحت، ایمن بودن و مشتری مداری از ویژگی‌های بارز آن است. پس چرا اعتماد کمتری وجود دارد. او در بخش دیگری از سخنان خود گفت: ضروری است که به این نکات توجه کنیم: تحول سامانه دبیرخانه‌ها، ایجاد فهم مشترک از کارها، جزیره مشترک تمام دستگاه‌ها.

وی با بیان این نکته که ملاحظات قانونی در روند دبیرخانه الکترونیک وجود دارد گفت: در همین راستا نکته‌ای قابل تامل وجود دارد که ملاحظات قانونی است و آنچه مد نظر دیوان محاسبات است وجود مکاتبات غیرضروری کاغذی است.

معاون پشتیبانی و تحول اداری نهاد ریاست جمهوری ضمن برشمردن رسالت و هدف

دبیرخانه گفت: دبیرخانه می‌تواند به شکلی غیر محسوس نقش مدیریت را پیگیری و ایفا کند. در حقیقت دبیرخانه گنجینه دستاوردهای یک سازمان و پل ارتباطی آن با بیرون و درون است. پس لازم است که با رویکردی مبتنی بر سرعت بخشیدن به امور اداری با اعتماد سازی از اتلاف وقت هم جلوگیری کند و نکته آخر این که دبیرخانه الکترونیکی به سازمان‌ها این اجازه را می‌دهد که تبادل اطلاعات کنند.

وی در پایان سخنانش ضمن تقدیر از زحمات ملاجردی، مدیرکل دبیرخانه مرکزی و رئیس اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور گفت: طراحی سامانه سپاد (سامانه پیگیری و استعلام الکترونیکی دولت)، ایجاد مرکز صدور امضای دیجیتال و همچنین ثبت اسکن مدارک طبقه بندی شده از سال ۱۳۶۸ تا الان برخی از فعالیت‌هایی است که در این زمینه انجام شده است.

چهلمین اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور در نوبت عصر با برگزاری میزگردی با حضور عبدالخلیل معظمزاده، غلامرضا عزیزی، حسین ملایجردی و عطاءالله ملکی تبار رییس مرکز فناوری اطلاعات، ارتباطات و امنیت نهاد ریاست جمهوری ادامه یافت. معظمزاده با تاکید بر نیاز جهان امروز به یک نظام اداری متحول، بیان کرد: اگر دولت‌ها کارآمد باشند و شاخصه‌های کارآمدی را در آشکار و نهان خود به کار بگیرند یقیناً به توسعه یافتگی منجر خواهد شد و بر همین اساس نیاز به یک نظام اداری متحول در درون دولت‌ها امری اجتناب ناپذیر و الزامی است و نظام اداری متحول ایجاد نخواهد شد مگر اینکه این نظام از تحول لازم برخوردار باشد

وی نقش آفرینی دبیرخانه‌ها را مورد تاکید قرار داد و گفت: اگر مدیریت دبیرخانه‌ها به عنوان معبر اصلی دستگاه‌ها توسط افراد اهل اندیشه صورت بگیرد؛ یقیناً شرایط تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری بهبود خواهد یافت.

معاون پشتیبانی و تحول اداری ریاست جمهوری در پاسخ به سوالی مبنی بر ارتقاء جایگاه دبیرخانه‌ها در سازمان‌ها بیان کرد: امیدواریم شرایط حاکم بر وضعیت بودجه‌ای دستگاه‌های دولتی به گونه‌ای شود که خدمات کارکنان دولت از جمله کارکنان دبیرخانه‌ها جبران شود. ملایجردی نیز با بیان اینکه هدف طرح سامانه پیگیری و استعلام الکترونیکی دولت (سپاد) این است که در آینده نسخه کاغذی در دستگاه‌ها نداشته باشیم و تردد به سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها را کاهش دهیم، تصریح کرد: حدود ۸۵۰ دفاتر پستی و نزدیک به دو هزار دفاتر پیشخوان دولت در سراسر کشور به شبکه دولت متصل شدند تا مکاتبات مردم با دستگاه‌ها را ثبت و پیگیری کنند.

وی از راه‌اندازی امضاء الکترونیکی ریاست جمهوری خبر داد و اظهار داشت: بزودی امضاء

الکترونیکی در همه استانداردها و در سطح کشور راه اندازی می شود تا اسناد به صورت الکترونیکی تایید شود.

همچنین ملکی تبار در ادامه این میزگرد گفت: دبیرخانه‌ها نقش موثری در تصمیم‌سازی‌ها دارند زیرا هنگامی که نامه‌ای وارد می‌شود، سوابق و مستندات آن ضمیمه می‌شود که این امر ابزار بهتری را در اختیار مدیر قرار می‌دهد تا تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی‌های بسیار موثری داشته باشد.

بعد از ایشان حسین ملایجردی مدیرکل دبیرخانه مرکزی ریاست جمهوری و رییس اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور به صحبت پرداخت. وی در بیانات خود، خواستار کاربردی شدن و دمیده شدن روح خلاقیت و نوآوری در این اجلاس شد و گفت: باید ترتیبی اتخاذ گردد تا دستگاه‌ها بتوانند به آسانی و سهولت روند مکاتبات خود را مورد پایش و ارزیابی قرار دهند و به همین دلیل دبیرخانه یکپارچه و فرآیندمحور مورد نیاز است که در این صورت دبیرخانه می‌تواند نقش مدیریت اطلاعات را ایفا کند. وی به تحقق شعار «اطلاعات و مکاتبات مناسب، در زمان مناسب، برای کاربر مناسب» اشاره کرد و گفت: با همکاری مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات ریاست جمهوری ترتیبی اتخاذ شده تا دفاتر پیشخوان دولت و دفاتر پستی کشور به شبکه اختصاصی دولت متصل شوند تا نامه‌های موسسات، افراد، شرکت‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد از این طریق به دستگاه‌های اجرایی ارسال شود. وی ضمن جمع‌بندی، به تشریح برنامه اجلاس آتی پرداخت و پس از آن جلسه پرسش و پاسخ برگزار شد. در پایان این مراسم از آقای مهندس هاشم‌زاده میزبان اصلی اجلاس و فعالان اجلاس تقدیر و تشکر به عمل آمد و گواهی‌نامه‌های حضور به شرکت‌کنندگان در اجلاس ارائه گردید. شایان ذکر است که حدود سیصد و بیست نفر در اجلاس حضور داشتند.

گفتنی است همزمان با اجلاس، شماره ۱۴۶ نشریه زمان تحول، ویژه چهلمین اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور منتشر شد.

ب: نمایشگاه اتوماسیون‌های اداری

در پایان اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور، نمایشگاه تخصصی اتوماسیون‌های اداری و آرشیو رقمی با حضور صالحی امیری، عبدالخلیل معظم‌زاده، و جمعی از مدیران افتتاح شد.

محورهای اصلی نمایشگاه عبارت بود از:

- نرم‌افزارهای اداری الکترونیکی و اتوماسیون اداری
- نرم‌افزارهای مدیریت اسناد و دبیرخانه
- سخت‌افزارهای نظام اداری الکترونیکی و مدیریت اسناد
- راهکارهای امنیت اطلاعات در نظام اداری

در این نمایشگاه ۲۵ شرکت آخرین تجهیزات و نرم‌افزارهای خود در زمینه اتوماسیون‌های اداری را ارائه کرده بودند از جمله این شرکت‌ها می‌توان به همکاران سامانه، گروه مهندسی آی‌کن، چارگون، گروه نرم‌افزاری پیوست، شرکت مهندسی نرم‌افزار رایورز، شرکت مهندسی پژوهشی فراگستر، شرکت شب‌دیز، شرکت مهندسی طلوع، شرکت سامانه‌های بعد پنجم، شرکت نرم‌افزار و سخت‌افزار (نوسا)، شرکت راهکارهای نرم‌افزاری سیاق، شرکت آریا همراه سامانه، شرکت پردیس صنعت سیاره سبز، حساب‌سازان پارسیان، شرکت آی‌وین اشاره کرد.

ج: همایش دولت الکترونیک و مدیریت اسناد

هم‌چنین در این روز همایش دولت الکترونیک و مدیریت اسناد در ساختمان آرشیو ملی ایران به همت پژوهشکده اسناد و اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور برگزار شد.

سخنرانان همایش و سخنرانی‌های ارائه شده عبارت بودند از:

دکتر اسمعیل ثنائی (عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف): امنیت اطلاعات در نظام اداری الکترونیک.

دکتر محمد سعید کاویانی: نقش مدیریت و فناوری اطلاعات در توسعه.

مهندس حمیدرضا احمدیان (معاون فناوری اطلاعات وزارت امور اقتصادی و دارایی): رایانش ابری در اتوماسیون اداری و مدیریت اسناد.

مهندس الهام ترک قشقایی (مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات شرکت ملی نفت ایران): اتوماسیون اداری گامی به سوی تحقق دولت الکترونیک.

مهندس یعقوب داودی (شرکت نرم‌افزاری راهکار نوین سیاق): اتوماسیون تمام ماهیت‌های سازمان.

مهندس آیدین بارانلوئی: گسترش و یکپارچه‌سازی.

MyOffice: رویکردی جدید در اتوماسیون اداری: مهندس میثم توسلی.

چالش‌ها و راهکارهای امنیت اسناد: مهندس نظری فرد.

مهندس هومن صالحی: آشنایی با BPMS.

مهندس مجتبی عزیزی (رئیس حوزه مدیریت و مشاور مدیرعامل بانک دی): اتوماسیون اداری؛ ضرورت سازمانی یا تشریفات اداری.

مهندس شهرام کیایی: زیرساخت سپاد (سوئیچ پیام الکترونیک دولت).

علی اکبر هرندی (دانشجوی دکتری مدیریت فناوری اطلاعات): رهبری در سازمان مجازی.

عباس امیری (حقوقدان): حقوق سایبری.

غلامرضا عزیزی: آرشیو ملی و مدیریت اسناد الکترونیک.

